

Süt dişlerimin çoğunu zeytin çekirdeklerine bağışladığım yıllarda apartmanın koridor boşluğunda o zamanın gündemine uygun, toplumsal mesajı bol piyesler düzenliyorduk. Bir de zamanın gündeme hâkim ilkokul çocukları olarak tamamı el yazması dergi çıkarıyorduk. Bu dergide yöresel yemek tarifleri, yöresel fıkralar, iki dergi arasına damgasını vurmuş siyasi olaylar, yeni doğan bebeklere isim önerileri gibi şeyler yer alıyordu. Daire daire dolaşıp abone topladığımız dergimizin kopya sayısı zamanın şartlarına göre oldukça iyiydi. Daha hayat bilgisi dersinin tam karşılığını bulamamışken çamurlu ellerimizle hayatın tozlu raylarına dokunuyorduk. Aşkı bile bilmiyorduk, o kadar yoksul, o kadar küçüktük.

İnsanlığın para karşısında değer kaybettiği o yıllarda sokaklar dilencilerle doluydu. “Allah rızası için [...]” kelimesini ilk kez o sokaklarda duymuştum. Ayağının tekini katlamış bir kadın kucağında bebeğiyle yardım dileniyordu. Etrafta oluşan kalabalığın uğultusundan seçtiğim birkaç cümle ‘dini istismar, yalancı o, zabıta gelsin ayağa kalkar o hatta koşmaya başlar.’ hala zihnimde çalkalanır. İstismar kelimesini babam ‘insanları kandırmak’ olarak açıklamıştı bana, zabıta ise belediyede çalışan polismiş, en azından anlayabilmem için böyle tanımlamıştı. Sonra zabıta geldi, gerçekten de polise benziyordu, arabasında siren bile vardı. O sözde ayağı olmayan ve kucağında bebeği olan kadın kucağındaki kundağı fırlatıp kaçtı. Kundaktan okulun vitrininde duran, kızların uğruna saatlerce kavga ettiği oyuncak bebeklerden çıktı, hani şu yatırınca gözlerinin kapandığı, mavi gözlü bebekler. İstismar, sömürü ve bu anlama gelen daha birçok kelimeyi o gün orada, etkili bir örnekle öğrenmiştim. İnsanların kusurlarını kullanarak dinlerinden yakalayıp onlardan para dilenmek ve yine o insanların gözlerine baka baka bunun yalan olduğunu göstermek; para karşısında insanlığın değerini iyice ispatlar nitelikte idi. İlkokul 1. sınıftan beri öğretmenimizin yönlendirmeleri ile dönem dönem yardıma muhtaç insanlara destek için bir şeyler yapıyorduk. Bu bazen erzak, bazen onlar yararına düzenlediğimiz tiyatro, bazen de kıyafet oluyordu.

4. sınıfta başladığım güz tek basamaklı yaşlarımın bitişini kutladık. Artık büyüdüğüm için gururlanıyordum. O gün sokakta biraz daha oynamamama izin çıktı. Bu benim için toprağı daha fazla eşmek, ağaca tırmanıp saatlerce orada oyalanmak ve hoplaya zıplaya saatlerce şarkı söylemek demektir. Doğum günüm münasebetiyle normalinin üç katını aldığım harçlığımı o zamanki matematiğimle dondurmaya bölmüştüm, bademciklerimi şişirip beni 2-3 gün yatağa mahkûm edecek kadar dondurma alabiliyordum. Bir önceki gece kurduğum bu heyecan verici hayalleri gerçekleştirmek için erkenden sokağa çıktım. Oyuncak arabalarımın topraktan şehir ve yol yapıp gezdirdikten sonra toprağı eştim, üzerinde Arapça rakamların bulunduğu madeni para buldum. Gömü bulmuş gibi sevindim, sanki o para ile istediğim tüm çikolatalara sahip olacaktım gibi hissettim. Apartmana doğru koşarken arka bahçeye yıllar önce diktiğimiz çam ağacının dibinde bir hareketlenme gördüm, paranın duyurusunu biraz erteleyip ağaca yöneldim: İlk bakışta 6 tane gördüğüm, toplamda 8 tane yavru kedi vardı. Bunlar apartman olarak farelere karşı beslediğimiz, renginden ötürü ‘bal’ dediğimiz kedinin yavrularıydı. Avucumdaki parayı cebime koydum, ellerimi pantolonumda temizledim ve yavru kedileri sevmeye başladım. Hayatımda ilk kez bu kadar cesur bir şekilde kedi seviyordum. Çoğu beyaz olan bu yavrular ben severken kaçmıyor aksine iyice paçalarına sokuluyorlardı. Bir ara ‘bal’ geldi, uzaktan bizi izledi ve gitti. Yavru kedilere doyduktan sonra eve gittim, parayı annelere verdim ama benim kadar heyecanlanmadılar. Annem çantasını istedi, cüzdanını çıkarıp parayı sürekli eski paraları sakladığı fermuarlı cebe attı. Elimi yüzümü yıkayıp balkona çıktım, ‘bal’ yavruların oradaydı ve anlamlandıramadığım bir hareketlilik ve ses kirliliği vardı. Çok geçmeden çıkan seslere annem geldi: ‘Aaa! Yavrularını boğuyor bal! Vah vah kim bilir kimden kısılandı.’ dedi. Belki annem konuşmaya devam edecekti fakat ben beklemeden balkondan çıktım, koşarak aşağı indim ve tüm gücümle arka bahçeye koştum. Çamın dibinde kan birikmişti, bembeyaz yavruların çoğu ölmüştü, geldiğimi gören bal kaçtı. Orada daha fazla duramadım. O gün dondurma da yemedim.

O dönem yardım kampanyasını annem başlatmıştı. Teyzemin isteği üzerine zeytin çekirdeği

toplamaya başlamıştık. Aklıma yine kahvaltılarda dökülen dişlerim geldi. Babamın ‘doğanın kanunu’ dediği, bana göre katliam olan o şey, yani bir annenin yavrularını kıskanıp öldürmesinin etkisi geçtikten sonra sınıftaki 5-6 yakın arkadaşımın her sabah kahvaltıda tükettikleri zeytinlerin çekirdeklerini istedim. Birkaç sabah sonra öğretmen bunları neden topladığımı sordu, ‘nedenini’ bilemediğim için cevap veremedim.

Kış çıkana kadar zeytin çekirdeği topladık. Ne arkadaşlarım, ne ben, ne de öğretmen bunu neden yaptığımız bilmiyorduk. Gerçi ben her gün anneme soruyordum fakat onun ‘bir amcaya lazım’ cevabı beni tatmin etmiyordu, ben de tatmin olamadığım için bu cevabı kimseye paylaşmıyordum. Araya Kurban Bayramı tatili girdi, teyzemlerle buluştuk. Elini öpüp ders durumumu anlattıktan sonra sorduğum ilk şey ‘zeytin çekirdekleri’ oldu.

“İyi toplamışsınız aferin.” deyip başımı okşadı. Hala cevabımı alamamıştım. O gelene gidene bayram servisi yaparken annesine sadık bir kedi gibi, yok yok, ördek yavrusu gibi peşinde dolaşım. En sonunda mutfakta tek yakaladım. Bir taraftan bulaşık yıkıyor, bir taraftan da anlatıyordu.

“Oğlum bizim kapıcı Ahmet Efendi var, Allah uzun ömür versin, iki yıl önce eşini kaybetti. Eşi de bizim sitede temizliğe gelir üç beş bir şey kazanırdı. O vefat ettikten sonra Ahmet Efendi kızımın okul masraflarını çıkarmak için ek iş yapmaya başladı. Yazın inşaatta çalışırken ikinci kattan düştü, kimse sahip çıkmadı, belden aşağısını kullanamıyor artık. Kızı da hem okuyor hem babasına bakıyor. Ahmet Efendi 4-5 aydır zeytin çekirdeklerinden tespih, çerçeve, biblo gibi şeyler yapıp satıyor, kızımın okul masraflarını karşılıyor. Biz site yönetimiyle konuştuk, kapıcı dairesinde oturmaya devam edecekler, bakalım sözde belediye tekerlekli sandalye verecekti ama nerde. Ahmet Efendi onu da kendi alır bu azimle.”

Teyzem işini bitirip gittikten sonra uzun bir süre mutfakta tek başıma oturdum, tüylerim ürperdi. Demek her gün yüzüne bakmayıp attığımız o çekirdeklerden ev geçindiren insanlar varmış. O gece tüm aile teyzemlerde kaldık. Ertesi sabah erkenden uyanıp tekrar güzel kıyafetlerimizi giydik, kalabalık bir kahvaltı sofrasında bayramın tadını çıkardık. Uzun ve keyifli kahvaltının ardından sofraya toplama işi biz küçüklere kaldı. Alışkanlıktan zeytin çekirdeklerini boş bir kutuya doldurdum. Sofrayı topladık, kahveler hazırlandı, büyükler misafir odasına geçip koyu bir sohbe daldılar. Onlar kahvelerini yudumlarırken annemler bayram gezileri için hazırlandı. İlk ziyaretin Ahmet Efendi’nin hanesine olacağını duyduğumda zihnimde iki seçenek belirdi. Ya babamlara eşlik edecek, onların sohbetini dinleyecek ve kendimi büyük hissedecektim ya da annemlerle gidip aylardır topladığım yardımın karşılığını görecektim. Seçeneklerimin üzerinde fazla düşünmedim ve karar verdim. “Anne, ben de geliyorum.”

Annem, teyzem, yengem ve ben evden çıktık. Karanlık merdivenlerden apartmanın bodrum katına indik. Teyzem elektrik saatinin üzerinden anahtarı alıp kapıyı açtı. İçeriye tüm bayram neşesini gölgeleyecek bir sessizlik çökmüştü. Ayakkabılarımızı çıkarıp eve girdik, ben ayakkabıları düzeltirken annem beni bekledi. Girişin sol çaprazında kalan, kapısının altından ince bir ışık süzülen odaya doğru yürüdük. Annem elimi sıkıca tutuyordu. Teyzem zeytin çekirdeklerinin olduğu kutuyu elimden alıp mutfaka gitti, annem ve yengem odaya girdiler, ben teyzemin yanına gittim. Teyzem müthiş bir hızla zeytin çekirdeklerini yıkadı ve musluğun hemen arkasında duran bez ile kuruladı. Tezgâhın üzerine birbirlerine değmeyecek şekilde sıraladı, kurumaları için pencerenin önüne koydu ve mutfaktan ayrıldık. Odada bizi ne bekliyordu çok merak ediyordum. Sessiz ve seri adımlarla odaya girdik. İçeri girdiğimizde yatağın üzerinde Ahmet Efendi olması muhtemel bir adam oturuyordu, dizlerinin üzerinde battaniye vardı, onun hemen altında bir yer sofrası duruyordu. Sofranın üzerinde kitap, bitmek üzere olan iki kurşun kalem ve birkaç eski defter vardı.

Ahmet Efendi kirli sakallı, gözlerinin altında çukurlar olan burnunun üzerindeki gözlüğüyle teyzemi ve beni selamladı. Karşı kanepeye yönelecek oldum, teyzem sırtımdan küçükçe itekledi, gidip elini öptüm. Elleri çok yıpranmıştı, tüm parmakları şişmişti ve tırnaklarının arası yara gibiydi. İçim ürpermişti, hemen annemin yanına dönüp oturdum. Klasik bir bayram sohbeti başladı. Ahmet Efendi nemli gözleriyle az konuşuyor sürekli başını sallıyordu. Ben yer sofrasına dalmıştım. Hayatımda ilk kez o boyutta gördüğüm kurşun kalemlere şaşırarak meşguldüm. Hayat Bilgisi kitabı çok eskiydi. Tahmin ediyorum ki benden üç sınıf üstte okuyan ağabeyimin kitabıydı.

Defterlerin yazılmayan kısımlarında silik yazıları seçiyordum. Muhtemelen Ahmet Efendi'nin kızı bayram ödevlerini yapıyordu. Ayaklarımın biraz ucunda bir şey fark ettim. Sofranın altında o dilenci kadında gördüğüm bebeklerden vardı, Ahmet Efendi'nin kızının görünürde başka oyuncağı da yoktu. Buna üzülmiştim. Ahmet Efendi: "Betül sizin üst komşulara çıktı bayram ziyaretine, sağ olsunlar yemek yapmışlar onları getirecek." Dedi. O esnada yapılan konuşmaları zihnimden silmek için çok uğraştım. Başka bir şeyle oyalanmak adına yerdeki bebeği aldım. Kendime doğrulttuğumda gözleri açıldı. Masmavi gözleriyle sessizce bana bakıyordu. "Evlad, Betül'ün kızını mı uyandırdın?" dedi Ahmet Efendi. Biraz mahcup bir şekilde başımı salladım. "Ebru Betül'ün tek arkadaşı, onunla çok eğleniyorlar. Kızı gibi bakıyor ona." Dedi. Bu kadar konuşuyor olması beni çok utandırmıştı. Ebru bebeği yerine bıraktım ve arkama yaslandım. "Eh, ziyaretin kisası makbuldür Ahmet Efendi, bir şeye ihtiyacın olursa haber etmen yeterli. Zeytinleri getirdim, camın önündeler, Allah kolaylık versin." Dedi teyzem ve ışık hızıyla o evi terk ettik.

-2-

Aradan tam 14 yıl geçti. Arkadaş kurbanı olarak başladığım sigara iş ve ev hayatımı olumsuz etkilemeye başlamıştı. Arkadaşlarımızla karar aldık ve muhtelif zamanlara verilen randevular ile Sigara Bırakma Merkezi'ne gittik. Randevu günüm geldiğinde sigara illetinden kurtulmaya kararlı bir şekilde hastaneye gittim. Bir dizi kan ve nefes tahlili verdim. Sonuçların çıkmasını beklerken benimle birlikte randevusu olan insanlarla tanışıp güçlerimizi birleştirdik. Göz göre göre zehirlenmenin mantıksızlığını, bunu bir keyif olmadığını iyice idrak ettik ve sonuçlarımız ile birlikte doktorun odasının önüne, bekleme salonuna geçtik. İçeriden çıkan insanların yüzlerinde gördüğüm o ışık beni iyice umutlandırmıştı. Sıranın bana gelmesine yaklaşık on kişi vardı. O esnada beynimde beliren çocukluğumun neşesi, beni ılık düşlerin bulunduğu yemyeşil bir dünyaya taşıyordu. Ailemin ve çevremın karşı durduğu kötü yönümü kestirip atacaktım. Bundan iyi bir haber olamazdı. Sekreter adımı söylediğinde düşüncelerimden uyanıp doktorun odasına girdim. Doktor beni çok sıcak karşıladı, verdiğim karardan ötürü tebrik edip tahlillerimi rica etti. O tahlillerimi incelerken ben göz ucuyla odayı süzdüm. Doktorun tam arkasında güzel işleme olan bir Atatürk resmi vardı, isimliği de aynı işlemeden yapılmış, üzerinde sert hatlarla "Dr. Betül Ayhan" yazılmıştı. Doktor tahlilleri inceleyip fazla tiryaki olmadığını, dilersem kısa zamanda bu illetten kurtulacağımı söyledi. Evli olup olmadığını sordu, ben "nişanlıyım" deyince tebessümle "bakın sigara ilerde boşanmanıza bile sebep olabilir, yol yakınken bırakın." diyerek ilacımı yazdı, izlekten bahsetti, kontrol tarihlerini not etti. Sigara bırakmanın bazen zor bir süreç olabileceğini söyledi. Bu esnada bazı başarı hikâyelerinin insana cesaret verdiğinden bahsetti. Gerçekten bu illetten kurtulan insanların hikâyeleri bana cesaret verebilirdi. Çünkü bu illete karşı açılan savaşta kazanılan her zafer bizlerin savaşmasını kolaylaştıracaktı. Bana yardımcı olacağına inandığı bir hikâyeyi anlatmak için izin istedi, "tabii, buyurun" dedim.

"Benim babam hiç sigara içmezdi, yani aktif kullanıcı değildi. Dertlendiğinde, sevindiğinde, arada arkadaşları ikram ettiğinde, bazen güzel bir yemeğin peşinde ayda yılda bir kez içerdi. Annemi kaybettiğimizde sigaraya kararlı bir şekilde başladı. Her gün en az bir paket sigara içiyordu. Hem beni okutmak için hem de evi geçindirebilmek için gece gündüz çalışıyordu. Bir gün iş kazasında belden aşağısını kaybetti. Tam 5 yıl günde üç paket sigara içti. Evde kendine ait bir odası vardı, orayı bir atölye haline getirmişti. Öyle zamanlar oluyordu ki içeriye girdiğimde, o ufacak odada dumandan babamı göremiyordum. Benim üniversiteye hazırlandığım sene beni dershaneye yazdırabilmek için sigarayı bıraktı. Zaten beni okutabilmek için atölye yaptığı odada zeytin çekirdeklerinden eşyalar yapıp satıyordu, bir de dersane masrafları çıkınca tek kararla sigarayı bıraktı."

Doktor Betül gökyüzünde sıcak yerlere doğru yolculuğa çıkmış kuşlara bakıp hikâyesine devam ederken araya girip "o hikâyeyi biliyorum" demek istedim. Fakat gözlerinden süzülen yaşlar yarasını deşmememi öğütledi. Doktor gözlerindeki doluluk yüzünden konuşmaya devam edemedi, son olarak;

"Velhasıl; bırakın Kürşat Bey, doğmamış çocuklarınız için bırakın." dedi.

-3-

O yıl sigarayı bıraktım. Ertesi yaz düğünümü yaptık. İş hayatımda büyük bir başarı kat

ettim, kontrollerim başarılı geçiyordu ve duyduğum kadarıyla Betül Hanım artık cesaret vermesi için insanlara benim hikâyemi anlatıyordu. Aklımda tek soru vardı. “Ahmet Efendi yaşıyor mu?” bu soruyu Betül Hanım’a son randevumuzda sormalıydım. Her şeyi tamamen anlatma konusunda kararsızdım fakat o soruyu sormalıydım. Ay sonu geldi, son kontrolüm için hastaneye gittim. Randevu saatinden on dakika önce bekleme salonunda yerimi aldım. Oturduğum yerde sessizce gazete okuyordum, bir temizlik işçisinin ikazı ile irkildim. Üzerinde iş gereği turuncu kıyafetler olan temiz yüzlü bu bey elinde bazı evraklar ile benden yardım talep ediyordu. “Hastanede kalan lösemili çocuklarımız yararına dergi çıkartıyoruz, acaba yardım etmek ister misiniz?” diye sordu. Elindeki evrakları inceledim. Çocukların yaptığı resimler, yazdıkları şiirler, birkaç kısa öykü ve günlükler vardı. Daha fazlasını incelemeye yüreğim yetmedi, evrakları geri verdim. Çocukluğumun o neşesiyle var gücümle yardım yaptım. Betül Hanım’ın sekreteri geldi, görevliyle vedalaşıp sekreter hanımın yanına gittim. “Kürşat Bey hoş geldiniz, iletişim bilgileriniz olmadığı için size ulaşamadık. Betül Hanım evlilik iznine ayrıldı. Telefon ve adres bilgilerinizi bırakırsanız eğer izin dönüşü size haber veririz.” Bu son zamanlarda aldığım en güzel ikinci haberdirdi. En güzel haber ise eşim hamileydi. Baharda bana bir kız çocuğu armağan etti. Adını Ebru koydum.

İrfan Kurudirek

Özgeçmiş: İrfan Kurudirek 1987 Erzurum doğumlu. 2009 yılında “İmkânsız Aşk” konulu bir öykü yarışmasını kazandı. Aynı yıl eğitim için Avrupa’ya gitti. Burada yazdığı Dünyadın Sevgilim adlı kitabı 2011 yılında yayımlandı; yazıları birçok sanatçı tarafından seslendirildi. Kurudirek’in birçok dergide öykü ve şiirleri yer almıştır. 2012 yılında 81 ilde düzenlenen Okuma Etkinliği’ne konuk yazar olarak katıldı. 2012 yılının Mayıs ayında Karton Külleri adlı ikinci kitabı yayımlanmıştır.

Bu öykünün tüm hakları eser sahibi ve <http://engelliler.gen.tr> sitesine aittir. İzinsiz ve kaynak göstermeden öyküyü yayımlar hakkında yasal işlem yapılacaktır.